

**ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO
DVORA
„PODPORA EU URČENÁ NA BIOLOGICKOU ROZMANITOST A ZMĚNU KLIMATU
V LESÍCH EU: POZITIVNÍ, AVŠAK NEDOSTATEČNÉ VÝSLEDKY“**

SHRNUTÍ

Souhrnná odpověď Komise k bodům I až IV:

Jak bylo oznámeno ve sdělení Zelená dohoda pro Evropu, Komise přijala novou Lesní strategii EU do roku 2030¹, jež se dotýká celého životního cyklu lesa a podporuje četné služby, které lesy poskytují. Lesní strategie EU vychází ze strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a stanoví vizi a konkrétní opatření ke zlepšení kvality a kvantity lesů v EU, k posílení jejich ochrany, obnovy a odolnosti a na posílení příspěvku lesnictví k novému modelu růstu v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu.

Klíčovým cílem strategie je zajistit rostoucí, zdravé, rozmanité a odolné lesy EU, což významně přispívá k našim větším ambicím v oblasti biologické rozmanitosti a klimatu, zajištění obživy a podpoře udržitelného lesního biohospodářství. Strategie navrhuje opatření k zajištění ochrany a udržitelného obhospodařování lesů EU, mimo jiné prostřednictvím posíleného monitorování lesů a strategického plánování. Předpokládá také zavedení opatření, která zamezí neudržitelným postupům nebo tyto postupy upraví, a snaží se o správnou rovnováhu a součinnost mezi potřebou zvýšit úsilí o ochranu, obnovu a přizpůsobení lesů ve snaze dosáhnout cílů EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti na jedné straně a rozličnými socioekonomickými zájmy týkajícími se lesů na straně druhé.

IV.

a) Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030², která byla přijata v květnu 2020, se již zabývá problémem úbytku biologické rozmanitosti v EU, též v lesích. Některé klíčové závazky strategie biologické rozmanitosti, které se také týkají lesů, jsou: rozšíření právně chráněných území na 30 % půdy EU; přísná ochrana 10 % půdy EU, včetně všech zbývajících primárních a původních lesních porostů EU; účinná správa všech chráněných oblastí; vypracování pokynů týkajících se zalesňování a opětovného zalesňování, které zohledňují biologickou rozmanitost a lesnické postupy bližší přírodě; návrh právně závazných cílů EU v oblasti obnovy přírody, jež má být předložen v roce 2021, a urychlení provádění a vymáhání právních předpisů EU v oblasti životního prostředí.

b) Článek o povinnostech vykazování nezahrnuje kvalitu kontrol. Na základě této skutečnosti členské státy odmítly návrh Komise na zahrnutí tohoto prvku do podávání výročních zpráv.

I když v konkrétních případech (např. v případech porušení právních předpisů v oblasti ochrany přírody z důvodu těžby dřeva v chráněných oblastech) může být dálkový průzkum Země nákladově efektivní a užitečný, není obecně dostatečným nástrojem k zajištění prosazování nařízení EU o dřevu. Skutečnost, že je les vykácen, toho o zákonnosti takové činnosti mnoho nevyovídá. Komise bude nicméně podporovat rozšířené využívání geoprostorového průzkumu, včetně

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“, COM(2021) 572 final.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“, COM(2020) 380 final.

dálkového průzkumu Země, aby mohly příslušné orgány členských států zajistit lepší vymáhání použitelných vnitrostátních právních předpisů, které se týkají lesnictví a těžby dřeva.

Nařízení EU o dřevu není v rámci EU jediným nástrojem, který souvisí s nezákonnou těžbou dřeva. Nezákonná těžba dřeva může být v rozporu se směrnicí o ptácích a směrnicí o stanovištích a může vést ke vzniku odpovědnosti za náhradu škody podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí. Pokud jde o používání dálkového průzkumu Země pro účely monitorování, Komise by ráda uvedla několik bodů.

Za prvé, monitorování, včetně kontroly dodržování právních předpisů, spadá do odpovědnosti členských států podle výše uvedených právních předpisů.

Za druhé, pokud jde o kontrolu dodržování právních předpisů, na dálkový průzkum Země by se mělo nahlížet jako na jeden zdroj informací pro geoprostorový průzkum a geoprostorový průzkum by měl být považován za součást nezbytného širšího souboru intervencí (společně zajištění dodržování právních předpisů) v boji proti problémům, jako je nezákonná těžba dřeva.

Za třetí, EU podporuje členské státy ve využívání dálkového průzkumu Země a geoprostorového průzkumu prostřednictvím rámcového partnerského programu Copernicus v oblasti uživatelského využití, zaměřeného na řízení vnitrostátních platform pro informace o lesích a využívání geoprostorového průzkumu k boji proti nezákonné těžbě dřeva v lesích (trestná činnost v lesích).

Za čtvrté, Komise podporuje členské státy v práci na zajištění dodržování právních předpisů, což zahrnuje i vypracování pokynů, které vysvětlují problematiku geoprostorového průzkumu: viz příručka k zajištění dodržování právních předpisů ve venkovských oblastech a související souhrnná příručka: [Zajišťování souladu s právními předpisy v oblasti životního prostředí ve venkovských oblastech – Úřad pro publikace EU \(europa.eu\)](#); [Zajišťování dodržování předpisů v oblasti životního prostředí ve venkovských oblastech – Úřad pro publikace EU \(europa.eu\)](#) (souhrnná příručka) a Pokyny k potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí a souvisejících porušení práva. Pokyny k potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí, [Circabc \(europa.eu\)](#).

A konečně, samotná Komise má vymáhací úlohu coby strážkyně Smluv k zajištění toho, aby členské státy splňovaly příslušné povinnosti, například podle směrnice o stanovištích, a v této souvislosti využívá různé vyšetřovací nástroje včetně geoprostorového průzkumu.

c) Komise by ráda upozornila na to, že ve srovnání s předešlou verzí z roku 2013 nová adaptační strategie EU³ zveřejněná v únoru 2021 zahrnuje mnohem důraznější kroky, co se týče přizpůsobování lesů, včetně vytváření a distribuce informací, znalostí a praktických řešení.

d) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) podporuje evropskou politiku rozvoje venkova a přispívá k hospodářské, environmentální a sociální udržitelnosti venkovských oblastí. Podpora opatření v oblasti lesnictví v rámci EZFRV je nedílnou součástí dosahování cílů politiky a uznává multifunkčnost lesů.

Nový model realizace budoucí společné zemědělské politiky (SZP) poskytne členským státům větší flexibilitu, a umožní jim tak lépe zohlednit místní podmínky a potřeby. Kromě požadavku, který určuje, že investice do zalesňování musí být podle pokynů Forest Europe v souladu s cíli v oblasti klimatu a životního prostředí, podpora odvětví lesnictví musí být založena na lesním hospodářském plánu nebo na rovnocenném nástroji.

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: „Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“, COM(2021) 82 final.

Na základě příštího rámce pro výkonnost, sledování a hodnocení (PMEF) budou každoročně o opatřeních v oblasti lesnictví poskytovány užitečné informace. Avšak pouze hodnocení politiky posoudí dopady opatření v oblasti lesnictví na biologickou rozmanitost a klima.

V. Komise tato doporučení přijímá.

ÚVOD

17. Zatímco se míra provádění obou lesnických opatření ve výši téměř 50 % koncem roku 2020 zdá poměrně nízká, je třeba poznamenat, že je to typická míra provádění zejména u investičních projektů, která zohledňuje největší podíl poskytované podpory. Investice do oblasti rozvoje lesů a zlepšení jejich životaschopnosti jsou časově náročné a konečné platby podpory jsou vypláceny na konci příslušného projektu. Proto lze na konci provádění tohoto programového období očekávat zvýšení míry finančního plnění. Vzhledem k přechodnému období dvou let a pravidlu N+3 k tomu dojde na konci roku 2025.

Je třeba poznamenat, že výdaje na lesnictví na základě jiných opatření pro rozvoj venkova, jako je předávání znalostí, poradenské služby, infrastruktura, základní služby ve venkovských oblastech (včetně lesních hospodářských plánů sítě Natura 2000) a opatření v oblasti spolupráce se vykazují ve výročních zprávách o provádění u každého programu pro rozvoj venkova, i když některé z nich společně s podobnými činnostmi v odvětví zemědělství. V každém případě se ve výročních zprávách o provádění samostatně monitorují a vykazují vyrovnávací platby pro lesní oblasti v síti Natura 2000.

PŘIPOMÍNKY

Rámeček 3 – Příklady nekonkrétních ochranných opatření

V případě Španělska Komise dne 27. února 2015 zahájila řízení o nesplnění povinnosti, v němž vyzývala španělské orgány k zavedení opatření na ochranu a správu lokalit sítě Natura 2000. Další výzva byla zaslána v červenci 2020.

V případě Polska Komise dne 9. června 2021 zahájila řízení o nesplnění povinnosti, v němž vyzývala polské orgány k zavedení opatření na ochranu a správu lokalit sítě Natura 2000⁴.

Rámeček 4 – Ochrana starých lesů v Polsku

Komise pokračuje v řízení proti **Polsku** a vyzývá jej, aby provedlo rozsudek Soudního dvora EU ohledně neplnění povinností uložených podle směrnice o stanovištích ([směrnice 92/43/EHS](#)) a směrnice o ptácích ([směrnice 2009/147/ES](#)), pokud jde o ochranu Bělověžského pralesa⁵.

Polsko stále ještě zcela nesplnilo to, co mu bylo rozsudkem uloženo. Nejpodstatnější je, že Polsko nezrušilo přílohu plánu obhospodařování lesů pro lesní oblast Białowieża z roku 2016 ani ji nenahradilo opatřeními, která by zachovala celistvost lokality a zajistila nejen její ochranu, ale také ochranu druhů a stanovišť. Akce, které Polsko plánuje, nejsou v souladu se směrnicemi ani s rozsudkem Soudního dvora.

33. Podle nařízení EU o dřevu (EUTR) se „nezákonně vytěženým“ dřevem a dřevařskými výrobky rozumí dřevo „vytěžené v rozporu s použitelnými právními předpisy v zemi původu vytěženého dřeva“, pokud jde o: „těžební práva na dřevo v rámci legálně zveřejněných hranic, platby za těžební práva a dřevo, včetně povinností souvisejících s těžbou dřeva, těžbu dřeva, včetně právních předpisů z oblasti životního prostředí a lesnictví včetně obhospodařování lesů a zachování biologické rozmanitosti tam, kde přímo souvisí s těžbou dřeva, zákonná práva třetích stran týkající se využití

⁴ Balíček rozhodnutí o porušení právních předpisů z června 2021: hlavní rozhodnutí.

⁵ Balíček rozhodnutí o porušení právních předpisů z února 2021: hlavní rozhodnutí.

a držby, která je dotčena těžbou dřeva, obchod a cla, a to do té míry, do jaké se vztahují na odvětví lesnictví“.

34. Náležitá péče stanovená v nařízení o dřevu spočívá v přijetí opatření a postupů poskytujících přístup k příslušným informacím (krok 1), postupů shromažďování a analýzy všech souvisejících informací a dokumentů (krok 2) a předvídání vhodných a přiměřených opatření a postupů pro zmírnění rizika na zanedbatelnou úroveň (krok 3).

36. Informace, které Komise požaduje, jsou založeny na článku o podávání zpráv (článek 20) uvedeného nařízení. Členské státy trvaly na nezahrnutí povinného podávání zpráv o dalších problémech (jako je např. kvalita kontrol).

Na základě dostupných informací, jak stanoví článek o podávání zpráv, se Komise snaží posoudit činnost členských států v rámci kontroly dodržování předpisů, včetně vnitrostátních předpisů vymezujících nelegální těžbu dřeva nebo postupů používaných při kontrolách. Na těchto informacích byla v minulosti založena již celá řada případů nesplnění povinnosti. Je-li to nutné, Komise od členských států vyžaduje odůvodnění jejich odpovědí a jejich doložení doprovodnou dokumentací, která umožňuje ověřit přesnost nebo úplnost informací (jak je uvedeno v případech nesplnění povinnosti).

39. Komise by ráda zdůraznila, že existují omezení, pokud jde o použití údajů z dálkového průzkumu Země pro zajištění dodržování nařízení o dřevu na úrovni EU. Využívání geoprostorového průzkumu Komisí k posuzování potenciálních porušení směrnice o stanovištích nebo směrnice o ptácích se v současnosti rozvíjí a je založeno na údajích z programu Copernicus a dalších zdrojích. Komise též zintenzivní snahy za účelem zvýšení povědomí příslušných orgánů členských států a poskytování podpory těmto orgánům, pokud jde o zlepšení jejich využívání geoprostorového průzkumu k zajišťování dodržování příslušných právních předpisů v oblasti ochrany přírody. Rámcový partnerský program Copernicus v oblasti uživatelského využití již podporuje pilotní národní informační platformy pro lesnictví a využívání geoprostorového průzkumu k boji proti nezákonné těžbě dřeva v lesích (trestná činnost v souvislosti s lesy).

43. Směrnice o obnovitelných zdrojích energie II (RED II) a nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) posílily rámec udržitelnosti EU v oblasti bioenergie po roce 2020. Směrnice RED II zejména rozšířila kritéria EU v oblasti udržitelnosti a v oblasti úspory emisí skleníkových plynů tak, aby zahrnovala i využití biomasy pro výrobu tepla a elektřiny (kromě kapalných biopaliv pro dopravu), a obsahuje zvláštní kritéria pro lesní biomasu. Kromě toho směrnice RED II po členských státech požaduje koncipování režimů podpory, aby se zamezilo nežádoucímu narušení trhu se surovinami. Nové legislativní návrhy Komise, kterými se mění směrnice LULUCF⁶ a směrnice RED II⁷, dále posilují rámec EU pro udržitelnost využívání biomasy k výrobě energie. Pozměňovací návrh směrnice RED II zejména navrhuje dále posílit kritéria udržitelnosti pro biomasu a posílit používání zásady kaskádového využívání. Návrh stanoví použitelnost kritérií udržitelnosti EU na menší zařízení na výrobu tepla a elektřiny a rozšiřuje zakázané oblasti, pokud jde o získávání

⁶ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel souladu, stanovení cílů členských států pro rok 2030 a závazek ke společnému dosažení klimatické neutrality v odvětví využívání půdy, lesnictví a zemědělství do roku 2035, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum, COM(2021) 554 final.

⁷ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652, COM(2021) 557 final.

lesní biomasy. Navrhuje rovněž, aby členské státy měly od 31. prosince 2026 povinnost neposkytovat žádnou podporu, byť s určitými výjimkami, na zařízení vyrábějící z lesní biomasy pouze elektřinu.

45. Aktualizovaná biohospodářská strategie (2018)⁸ skutečně obsahuje opatření k hlubšímu pochopení a lepšímu měření účinků a dopadů biohospodářství na ekologické meze. Tato opatření vychází z předchozí práce Komise a jejích poradních orgánů i obecné výzkumné obce, která byla provedena od přijetí předchozí strategie (2012); například Společné výzkumné středisko v roce 2013 založilo observatoř pro biohospodářství s cílem poskytovat údaje a informace o současném biohospodářství. V roce 2017 byla observatoř začleněna do znalostního centra Komise pro biohospodářství, které je koordinováno Společným výzkumným střediskem.

46. Komise by ráda zdůraznila skutečnost, že nedávno přijatý právní rámec EU pro klima⁹ vyžaduje od EU a jejích členských států zajišťování trvalého pokroku v oblasti zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti. Kromě toho členské státy musí zajistit, aby jejich adaptační politiky byly v souladu s odvětvovými politikami a tyto politiky se vzájemně podporovaly. Již v dnešní době mají všechny členské státy vnitrostátní adaptační strategie a/nebo plány a většina z nich zahrnuje posouzení dopadů na změnu klimatu, zranitelnost a rizika v oblasti lesnictví. Na úrovni EU Komise v únoru 2021 zveřejnila svou novou strategii pro přizpůsobení se změně klimatu, která klade výrazně větší důraz na lesnictví a v porovnání se strategií z roku 2013 zahrnuje více opatření v oblasti lesnictví, která jsou navíc přísnější.

50. Podle Lesní strategie EU přijaté v roce 2013 jsou klíčovými nástroji pro poskytování mnoha výrobků a služeb způsobem, který nenaruší rovnováhu, lesní hospodářské plány nebo srovnatelné nástroje založené na zásadách udržitelného obhospodařování lesů. Lesní hospodářské plány jsou základem strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti z roku 2020 i financování rozvoje venkova EU. Strategie tyto plány zahrnuje, prosazuje je a podporuje jejich využívání.

Společná odpověď Komise k bodům 51–52:

Pracovní skupina došla k závěru, že kritéria a ukazatele udržitelného obhospodařování lesů jsou hodnotnými nástroji pro sledování trendů, podávání zpráv na regionální, vnitrostátní i mezinárodní úrovni a posuzování obecného pokroku směrem k udržitelnému obhospodařování lesů, ale samy o sobě nejsou pro zajištění udržitelného obhospodařování lesů dostačující. Za tímto účelem mají členské státy systémy k zajištění praktického provádění udržitelného obhospodařování lesů, včetně: vnitrostátních právních předpisů a požadavků, participativních postupů, mechanismů „měkkého“ práva (norem, pokynů atd.), pobídek a osvědčených postupů a dobrovolných mechanismů na tržním základě (certifikace). Kritéria a ukazatele jsou tedy užitečné a jsou určeny pro posuzování udržitelného obhospodařování lesů na základě určitých měřítek, nikoli na úrovni útvaru řízení. Nová Lesní strategie EU do roku 2030 má za cíl určit další ukazatele a prahové hodnoty nebo rozmezí, přičemž staví na kritériích udržitelného obhospodařování lesů v rámci iniciativy Forest Europe a určitých aspektech klimatu a biologické rozmanitosti týkajících se podmínek lesních ekosystémů, jako jsou cíle v oblasti zdraví, biologické rozmanitosti a klimatu, a počítá s předložením právního návrhu, který zajistí koordinovaný systém shromažďování údajů a podávání zpráv, pokud jde o sledování lesů v EU.

⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: „[Udržitelné biohospodářství pro Evropu: posílení vazby mezi hospodářstvím, společností a životním prostředím](#)“, COM(2018) 673 final.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

54. Studie hodnotící opatření v oblasti lesnictví v rámci rozvoje venkova¹⁰ uvádí, že: „Lesní hospodářské plány mohou hrát významnou roli v udržitelném lesním hospodářství na úrovni krajiny, zejména pokud jsou zahrnuty do územního plánování k zajištění toho, aby byly řádně zahrnuty všechny oblasti udržitelného lesního hospodářství“.

55. Nová Lesní strategie EU uznává multifunkčnost lesů, včetně jejich funkcí v oblasti sociálně-ekonomické, v oblasti environmentální a v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se jí.

Lesnictví tvoří nedílnou součást politiky EU v oblasti rozvoje venkova a přispívá k dosahování některých nejzásadnějších environmentálních, sociálních a hospodářských cílů této politiky. Programy rozvoje venkova podporují hospodářské, klimatické a environmentální funkce lesů, i když tyto tři aspekty nemusí mít v jednotlivých opatřeních v rámci těchto programů stejnou váhu.

58. Budoucí SZP poskytne členským státům větší flexibilitu při koncipování režimů podpory, též pro lesy. Komise navrhla nový model provádění, ve kterém Unie stanoví základní parametry politiky (cíle SZP, širší druhy zásahů, základní požadavky), zatímco členské státy ponесou větší odpovědnost, co se týče plnění dohodnutých cílů a jejich dosahování. Větší míra subsidiarity umožní lépe zohlednit místní podmínky a potřeby a v jejich kontextu takové cíle posuzovat. Členské státy budou pověřeny navrhováním zásahů SZP za účelem maximalizace jejich přispívání k cílům EU.

Podpora odvětví lesnictví by měla přispět ke konkrétním cílům SZP, které se týkají klimatu a životního prostředí, a rovněž k posílení hospodářského a sociálního rozvoje venkovských oblastí.

Při koncipování intervencí budou muset členské státy zohlednit cíle Zelené dohody pro Evropu a konkrétní doporučení pro členské státy. Během postupu schvalování strategických plánů SZP bude Komise posuzovat, zda jsou plány v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a jejími strategiemi a cíli.

Co se týče všech budoucích intervencí plánovaných v rámci strategických plánů SZP, v budoucím právním rámci na podporu intervencí v oblasti lesnictví jsou obsažena některá obecná ustanovení. Kromě požadavku, který určuje, že investice do zalesňování musí být podle pokynů Forest Europe v souladu s cíli v oblasti klimatu a životního prostředí, podpora odvětví lesnictví musí být založena na lesním hospodářském plánu nebo na rovnocenném nástroji.

61. Podle nařízení o EZFRV¹¹ a pokynů Komise určených členským státům by kritéria pro výběr měla být uplatňována povinně (s určitými výjimkami) i v případech, kdy je dostupný rozpočet na opatření / výzvu k podávání návrhů vyšší než poptávka po financování. Členské státy musí stanovit takové účinné postupy výběru, aby mohly zvolit nejvhodnější opatření, která budou přispívat k cílům opatření.

Je třeba zdůraznit, že i v případech nedostatečného uplatňování kritérií pro výběr kvůli nepřilíš velkému zájmu musí být splněny všechny podmínky způsobilosti příslušných opatření, což je požadavkem poskytnutí příslušných prostředků.

64. Budoucí SZP poskytne členským státům větší flexibilitu a subsidiaritu ke zjednodušení pravidel podpory. Dále budou mít členské státy možnost stanovovat platby za závazky v lesnictví v oblasti životního prostředí a klimatu na základě vzniklých nákladů a ušlých zisků se zohledněním cílové oblasti podle určených potřeb a cílů.

65. Systém monitorování není zaměřen na měření dopadů opatření, ale na sledování pokroku členských států v zavádění opatření podle stanovených cílů.

¹⁰ Studie hodnotící opatření v oblasti lesnictví v rámci rozvoje venkova – závěrečná zpráva, s. 85. K dispozici na adrese: <https://op.europa.eu/s/pkOE>

¹¹ Článek 49 nařízení (EU) č. 1305/2013 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 487).

66. **Tabulka 1** správně zobrazuje ukazatele výstupů a výsledků, které jsou důležité pro sledování přispívání k biologické rozmanitosti a změně klimatu. **Tabulka 1** však nezahrnuje příslušné kontextové ukazatele, a to: **C.29** (Lesy a jiné zalesněné plochy), který poskytuje informace o oblasti lesa a jiných zalesněných ploch (celkem a jako podíl); **C.31** (Krajinný pokryv), který ukazuje skutečné rozdělení různých kategorií půdy, včetně lesní oblasti; **C.34** (Oblasti v rámci sítě Natura 2000), který poskytuje informace o oblasti chráněné v rámci sítě Natura 2000, která se využívá v zemědělství a/nebo lesnictví, a **C.38** (Chráněná lesní oblast), který ukazuje podíl lesa a jinou chráněnou zalesněnou plochu pro zachování biologické rozmanitosti, krajiny a konkrétních přírodních prvků.

67. V současném i budoucím systému SZP v oblasti monitorování a hodnocení je úlohou výsledkových ukazatelů posouzení pokrytí příslušných opatření a kontrola toho, zda zavádění těchto opatření členskými státy probíhá v souladu s plánem.

I když zde nejsou žádné ukazatele dopadů související s lesem, systém monitorování a hodnocení zahrnuje ukazatele kontextu, které poskytují komplexní obrázek oblasti v rámci lesa (zahrnuté v síti Natura 2000).

Spolu s ukazateli výstupu se tyto ukazatele používají při hodnocení, které konečně posuzuje dopady politiky.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

72. Definice zákonné a nezákonné těžby v článku 2 nařízení EU o dřevu se týkají příslušných vnitrostátních právních předpisů týkajících se těžby dřeva, ve kterých nemá Komise pravomoc jednat (s výjimkou právních předpisů, jež souvisí s právními předpisy EU, jako je například směrnice o stanovištích, v rámci které Komise jednat může, jak ukazuje příklad v rámečku 4). Kromě toho je kontrola vymáhání plnění povinností hospodářských subjektů a obchodníků vyplývajících z nařízení EU o dřevu v kompetenci členských států.

Co se týče kontroly povinností členských států, posuzuje Komise soulad na základě informací vykázaných podle článku 20 nařízení EU o dřevu. Na těchto informacích byla v minulosti založena již celá řada případů nesplnění povinnosti. Je-li to nutné, Komise od členských států vyžaduje odůvodnění jejich odpovědí a jejich doložení doprovodnou dokumentací, která umožňuje ověřit přesnost nebo úplnost informací (jak je uvedeno v případech nesplnění povinnosti).

73. V porovnání s předchozí směrnicí o obnovitelných zdrojích energie I (RED I) posiluje směrnice RED II kritéria udržitelnosti pro oblast bioenergie, včetně zavedení dalších ochranných opatření k zajištění, že je lesní biomasa pro energii získávána udržitelným způsobem. Legislativní návrh Komise na změnu směrnice RED II dále posiluje kritéria udržitelnosti pro biomasu, zahrnuje oblasti, v nichž je získávání lesní biomasy zakázáno, navrhuje širší uplatňování kritérií udržitelnosti EU na menší zařízení na výrobu tepla a elektřiny a omezuje vnitrostátní podporu pro zařízení, která z lesní biomasy vyrábějí pouze elektřinu.

Přizpůsobením lesů změně klimatu se zabývá nová Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a nová Lesní strategie EU do roku 2030.

74. Plány lesního hospodářství nebo srovnatelné nástroje založené na zásadách udržitelného obhospodařování lesů jsou klíčové při poskytování mnoha výrobků způsobem, který nenaruší rovnováhu, a jsou jádrem financování rozvoje venkova EU. Komise zastává stanovisko, že platby v rámci sítě Natura 2000, pokud jde o lesy, investice zlepšující odolnost a environmentální hodnotu lesních ekosystémů, jakož i lesní/environmentální služby, služby v oblasti klimatu a ochrana lesů v rámci rozvoje venkova přispívají k biologické rozmanitosti a odolnosti vůči změně klimatu. Komise však uznává, že některá z opatření v oblasti lesnictví mohla být koncipována lépe.

Zatímco budoucí SZP poskytne členským státům větší flexibilitu v koncipování režimů podpory, všechny intervence se musejí zakládat na jasné logice intervencí a musí řešit identifikované potřeby v souladu s devíti konkrétními cíli a průřezovými cíli SZP. Při koncipování intervencí musí členské státy zohlednit cíle Zelené dohody pro Evropu a konkrétní doporučení Komise členským státům.

Úlohou společného systému monitorování EU není měření dopadů opatření SZP v lesnictví. Kromě SZP existuje příliš mnoho faktorů, které ovlivňují biologickou rozmanitost lesů a změnu klimatu. Čisté dopady opatření SZP lze posuzovat pouze hodnocením.

Doporučení 1 – Zlepšit příspěvek k biologické rozmanitosti a boji proti změně klimatu v lesích

a) Komise toto doporučení přijímá.

Nová Lesní strategie EU do roku 2030, přijatá dne 16. července 2021, navrhuje komplexní soubor opatření s cílem zlepšit kvalitu a kvantitu lesů EU i jejich obnovu a odolnost. Klade důraz na potřebu určit další ukazatele a prahové hodnoty nebo rozmezí pro udržitelné obhospodařování lesů, poskytuje poradenství a pokyny pro koncipování režimů plateb za ekosystémové služby, poskytuje pokyny a podporuje výměnu znalostí o osvědčených postupech týkajících se přizpůsobení se změně klimatu a odolnosti vůči ní a předkládá legislativní návrh týkající se pozorování lesů v EU, podávání zpráv a shromažďování údajů, včetně požadavků na strategické plány pro lesy na vnitrostátní/regionální úrovni.

Lesní strategie EU vychází ze strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, která byla přijata v květnu 2020 a zahrnuje podrobný akční plán včetně orientačního harmonogramu s cílem zlepšit používání opatření na ochranu lesů, čímž učinila významný krok k provedení tohoto doporučení. Komise do konce roku 2021 zpřístupní informační přehled zachycující stav zavádění různých opatření¹².

Při koncipování výše uvedených dvou strategií Komise přezkoumala současný politický rámec ve světle předchozích hodnocení a zpětnou vazbu od veřejnosti, kterou obdržela během otevřených veřejných konzultací. Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 předpokládá následující opatření související s prováděním tohoto doporučení Komisí:

- návrh Komise ohledně kritérií a pokynů pro identifikaci a zřízení dalších chráněných oblastí a ekologických koridorů, včetně definice přísné ochrany a toho, jak jiná účinná ochranná opatření v závislosti na oblasti a ekologizace města mohou přispět k cílům ochrany přírody EU do roku 2030,
- návrh na závazné cíle EU týkající se obnovy přírody, včetně posouzení možné celoevropské metodiky ohledně mapování a posuzování ekosystémů a dosahování jejich dobrého stavu tak, aby přinášely užitek,
- pokyny k výběru a rozčlenění druhů a stanovišť podle priorit pro prioritní opatření za účelem zajištění, aby nejméně 30 % druhů a stanovišť, které v současné době nejsou v příznivém stavu, bylo do roku 2030 v této kategorii, nebo alespoň vykazovalo velmi pozitivní trend,
- metodické pokyny k mapování a monitorování obnovy a stavu ekosystému a služeb,
- pokyny týkající se zalesňování a opětovného zalesňování zohledňující biologickou rozmanitost a lesnické postupy bližší přírodě,
- plán výsadby nejméně 3 miliard dalších stromů v EU do roku 2030 při plném respektování ekologických zásad – zveřejněn 16. července 2021.

b) Komise toto doporučení přijímá.

¹² Monitorovací přehled bude k dispozici na internetových stránkách [Znalostního centra pro biologickou rozmanitost](#).

Doporučení 2 – Posílit boj proti nezákonné těžbě dřeva

a) Komise toto doporučení přijímá. Bude se touto otázkou zabývat v rámci nadcházející legislativní iniciativy k opatřením pro minimalizaci rizika odlesňování a znehodnocování lesů spojeného s výrobky uváděnými na trh EU.

Komise toto doporučení přijímá a současně poukazuje na to, že není v pozici, která by jí umožňovala vytvářet konkrétní závazky s ohledem na možné legislativní návrhy nebo výsledek legislativních jednání se spolunormotvůrci.

b) Komise toto doporučení přijímá. Nová Lesní strategie EU do roku 2030 zahrnuje řadu opatření zaměřených na intenzivnější provádění a prosazování stávajících právních předpisů EU.

Doporučení 3 – Lépe zaměřovat lesnická opatření v rámci rozvoje venkova na biologickou rozmanitost a změnu klimatu

a) Komise toto doporučení přijímá.

Při schvalování strategických plánů SZP Komise posoudí, zda jsou splněny požadavky na úrovni EU a zda jsou navržené intervence založeny na analýze SWOT a posouzení potřeb, přičemž zohlední cíle Zelené dohody pro Evropu a konkrétní doporučení Komise jednotlivým členským státům.

Opatření v oblasti lesnictví financovaná z EZFRV by měla být v souladu se zásadami udržitelného obhospodařování lesů a zohledňovat multifunkčnost lesů.

V rámci budoucí SZP budou způsobilé pouze investice do zalesňování, které jsou v souladu s cíli v oblasti klimatu a životního prostředí v rámci principů udržitelného obhospodařování lesů stanovených v celoevropských pokynech pro zalesňování a obnovu lesů.

Kromě toho musí být podpora odvětví lesnictví založena na lesním hospodářském plánu nebo na srovnatelném nástroji.

b) Komise toto doporučení přijímá.

Konstatuje, že posouzení dopadů opatření v oblasti lesnictví na biologickou rozmanitost a změnu klimatu lze řešit pouze hodnocením.